

Fotoclub Bilthoven

Cameraad

September 2010

De Cameraad is het officiële orgaan van Fotoclub Bilthoven e.o.

Inhoudsopgave

Vooruitblik, Frank Boots stelt zich voor en Jaarthema	3/4
Namen en telefoonnummers	5
Van de voorzitter	6
Van de redactie	7
Wat is nieuw?	8
Foto's van de maand en Foto's in de digitale Cameraad	9
Dat waren nog eens tijden ...	10
De FCB in het nieuws	11
Foto van de maand september	12/13
30 jaar FCB – 1980 - 2010	14/17
Een inspirerend slot	18/20
Verlag safari naar Giethoorn en Blokzijl en Ziris Kunsteducatie / Fotografie: diverse cursussen	21
De digitale Camera Obscura	22/24
Een koopje, met koffie	25
Tip van Remco: vurige taferelen	26

Vooruitblik

De vaste clubavonden zijn (met enkele uitzonderingen) de 2^e en de 4^e maandag in de maanden september t/m mei. Ze duren doorgaans van 20.00 tot ca. 22.30 uur. We sluiten het seizoen traditioneel af op de eerste maandag in juni. Onder enig voorbehoud:

- **27 september:** Educatieve avond met Frank Boots (zie toelichting).
- **11 oktober:** Een presentatie in beeld en geluid door de Werkgroep AV.
- **25 oktober:** Gast aan tafel 4 (achternamen beginnend met één van de letters S t/m Z) – inhalen van de vorig seizoen vervallen avond.
- **8 november:** Eigen werk.
- **22 november:** Gast aan tafel 1 (achternamen beginnend met een A of een B).

Overige data:

- **2010:** 13 en 20 (!) december.
- **2011:** 10 en 24 januari, 14 en 28 februari, 14 en 28 maart, 11 en 18 (!) april, 9 en 23 mei en 6 juni (!)

Frank Boots stelt zich voor

Frank Boots zal op 27 september een FCB-avond verzorgen. Op zijn website www.frankboots.nl stelt hij zich voor en vertelt hij iets over zijn persoon en zijn werk. Uiteraard is er ook fotowerk op zijn website te bewonderen. De site is absoluut een bezoekje waard!

‘Over mijn persoon

Ik ben in 1949 in Breda geboren. Ruim 15 jaar woon en werk ik nu in Voorst, een dorp vlak bij Apeldoorn. Ik fotografeer al sinds 1980 en ben autodidact. Ik heb tot 2006 bij de overheid gewerkt en heb sindsdien mijn eigen fotostudio, waar ik professioneel met de fotografie bezig ben. Daarnaast verzorg ik ook verschillende workshops in mijn studio (zie voor info ‘workshops’). Ik ben getrouwd met Afra. Soms assisteert zij bij de opnamen.

Over mijn fotografie

Ik zie zijn portretfotografie als ontmoetingen. Bij de opnamen een ontmoeting tussen de fotograaf en het model, bij het bekijken van de foto tussen het beeld en de beschouwer. Ieder van die ontmoetingen heeft zijn eigen waarde.

Ik zoek in mijn opnamen de kracht en het karakter achter de mens en probeer dat

in mijn foto's te belichten, de sterke en mooie punten te accentueren. Bijzonder geboeid ben ik hierbij in de tegenstelling tussen mooi en echt, tussen aantrekkingskracht uitoefenen en afstand houden, tussen geposeerd en natuurlijk. Mijn inspiratie vind ik in het klassieke portret van het begin van de vorige eeuw, vorm gegeven met de moderne techniek.

Mijn naaktstudies gaan tot nu toe voornamelijk over de lijnen, de vormen en structuren van het lichaam. Op locatie wordt dit vaak gecombineerd met vormen/struc-

turen in bijvoorbeeld de natuur en vervallen gebouwen. Ik volg hierbij sterk de regels van de klassieke naaktfotografie. Ik beperk mij tot het minimale, waardoor niets van het eigenlijke onderwerp kan afleiden. Ik zie het menselijk lichaam als een kunstwerk. Het gaat hierbij niet om de erotiek, maar om een kunstzinnig, esthetische weergave van de fijne structuur van de huid, de kracht van de spieren en de vormen van het lichaam.

De basis is hierbij veelal het zwart-wit beeld. Meestal fotografeer ik in de studio, waar ik zelf de optimale condities kan creëren. Maar ik werk ook op locatie, bijvoorbeeld een geschikt interieur, of een oud gebouw.'

Frank Boots op zijn website.

Het jaarthema

Elk clubseizoen hebben we tenminste één avond waarop we werk van de leden kunnen bekijken dat gemaakt is rond een thema. Het jaarthema voor 2010 is

OUD

Het staat ieder vrij dit thema op eigen wijze via een foto te interpreteren en vorm te geven. De presentatie van de foto's vindt zoals gebruikelijk plaats op de eerste clubavond in december, de 13e.

Namen

• Bestuur

Voorzitter	Edsard Hoogenraad
Secretaris	Arnold van der Lee
Penningmeester	Irene Bosselaers
Jaarprogramma	Jan-Theo Varkevisser
Algemeen lid	Rob Holstvoogd

• Cameraad en PR

Eindredactie	Tiemen v.d. Worp
Vormgeving	Wilma van der Steen
Afwerking	Piet Cleij
PR	Evert ter Burg
E-mail redactie	redactie-fcb@fotoclubbilthoven.nl

• Werkgroepen / coördinatoren

Digitale beeldbew.	Evert ter Burg
Digibeter	Rinus Alberti
Mens en Wereld	Fred Oosterhuis
Stad & Land	Coby Janssen
Audio-Visueel	Bert Bijker
Natuurfotografie	Rosalie Kummel

• Erevoorzitter

Han Baartmans

• Ereleden

Wout van de Weg †	Bob v.d. Wilt	Alyd Karreman
Bart Rahder	Gert Zigterman †	Meta Mulder
Jan Vos †	Cees Schipper †	Coby Janssen

• Leden van verdienste

Piet Cleij	Ton Bergmans
------------	--------------

• **Bank:** ING 19 12 837 - t.n.v. Fotoclub Bilthoven

• **Website:** <http://www.fotoclubbilthoven.nl>

Van de voorzitter

Net terug van een vakantiereis met een nieuw aangeschafte camper. Die opende geheel nieuwe perspectieven. Moest in het verleden eerst de vaak nog natte tent opgezet worden, nu zaten we al na het uitrollen van de luifel en het omhoog hijsen van het dak – een fluitje van een cent - ons te goed te doen aan al het heerlijks dat Frankrijk en later Spanje ons te bieden hadden. Dat was heel wat. Naast het culinaire ook het natuurschoon.

Vooral het natuurpark van de *Picos de Europa* heeft grote indruk op ons gemaakt. En omdat er in zo'n camper - hoe klein van formaat ook - veel

veilig weggestouwd kan worden, kon ook mijn grote fotoestel met de extra lenzen mee.

Het weer werkte geweldig mee. Overdag warm, maar meestal wel helder, zodat de steden met al hun schoons goed gefotografeerd konden worden. 's Avonds lekker wandelweer. Zo kwamen we interessante zaken tegen. Van klepperende ooievaars in hun nest op vervallen kerktorens, tot in het cement opgedroogde voetafdrukken van een naar het dorp toegekomen beer. Heldere nachten met fonkelende sterren. Kortom, teveel om op te noemen. Maar heel veel dingen waar ik me op fotografisch gebied kon uitleven.

Ik verheug me er al op om al dat schoons terug te zien en te kunnen beoordelen. Want dat is natuurlijk het leuke van onze manier van fotograferen: dat niet alleen het terugzien, maar zeker ook de bewerking van de foto's een extra dimensie aan de vakantie geeft. Een soort van 'na-vakantie' in je eigen tijd.

Waarschijnlijk herkent iedereen zich wel in mijn verhaal. Die verhalen hoor ik dan graag op de eerste bijeenkomst na de vakantie. Op jullie verhalen en de bijbehorende foto's verheug ik me nu al.

Jullie voorzitter,
Edsard.

Van de redactie

Alweer en ook anders

Een nieuw clubseizoen ligt vóór ons. Voor de meesten van ons zal de vakantie er onderhand wel opzitten. Het bestuur, met name de programmacommissaris, heeft weer een aantrekkelijk jaarprogramma in elkaar gezet, daarbij rekening houdend met traditie, onderwerpen, vanzelfsprekendheden en vormen van clubavonden die ons zo bekend en vertrouwd vóórkomen en tijdens welke we zoveel plezier aan onze hobby kunnen beleven en van het werk van medeleden kunnen genieten.

Een nieuw clubseizoen ligt vóór ons. Daarin zal er iets veranderen in de presentatie en de distributie van de Cameraad. We hebben daarover vanaf februari van dit jaar met elkaar over gesproken. Verderop in de Cameraad staat er wat meer informatie over de gang van zaken. Voor een goede uitvoering van de plannen is natuurlijk in de eerste plaats de redactie aan zet. Er zal zeker in het begin meer werk moeten worden verzet om een passende uitvoering (en ook nog op tijd) van de plannen te kunnen realiseren. Maar zoals een club zonder leden niets is, zo lijdt een clubblad aan inhoudelijke bloedarmoede als de leden niet hun steentje bijdragen. Deels door zelf iets te schrijven, deels door bijvoorbeeld foto's te leveren als illustratie bij verslagen en artikelen. We zeggen het er maar eerlijk bij: op tips die voor de realisatie ervan een geweldige hoeveelheid tijd aan research en schrijfwerk met zich mee zouden brengen, zitten we niet echt te wachten....

Een nieuw clubseizoen ligt vóór ons: nieuwe mogelijkheden om ervaringen uit wisselen, te genieten van fotowerk van anderen en om anderen een blik in ons oeuvre te gunnen. Soms vraagt dat laatste wat durf, zeker als je nog niet zo lang lid bent, maar ieder van ons heeft die stap een keer gezet. Toeschouwers mogen er zijn (we verplichten elkaar tenslotte tot niets), maar een actieve bijdrage aan wat er zoal in de club omgaat is natuurlijk nog mooier.

Een nieuw clubseizoen ligt vóór ons. Laten we er met elkaar weer een fijn seizoen van gaan maken. Tot plezier van ons allemaal.

Tiemen

Wat is nieuw?

Nieuw! En vertrouwd.

We gaan de Cameraad ‘vernieuwen’, hoe afgesleten het woordje ‘nieuw’ ook moge zijn. De inhoud zal niet zoveel veranderen: de Cameraad is immers een clubblad, waarin het informeren van de leden over wat er binnen de club gebeurt, centraal staat. Maar ook vermelden we nieuwtjes en tips waarvan we vermoeden dat er leden zijn die deze met interesse zullen lezen.

De wijze van verspreiden zal wel behoorlijk gaan veranderen. De 90% van de leden die e-mail hebben, ontvangen de Cameraad dit seizoen in pdf. We streven naar verzending per e-mail enkele dagen vóór de eerste clubavond van de maand. De leden die geen e-mailadres hebben, ontvangen de Cameraad geprint in kleur; we proberen ook hen enkele dagen vóór de clubavond in het bezit te stellen van de Cameraad, waarschijnlijk per post.

Deze werkwijze maakt het mogelijk dat we meer met foto’s en illustraties gaan werken, ook in kleur. Tevens hebben we de opmaak wat opgefrist door het gebruik van steunkleuren. Volgens afspraak verschijnt alleen de editie van september ook nog op papier, om eventuele makkes bij de digitale verzending te ondervangen. Wie de Cameraad niet digitaal heeft ontvangen of het bestand liever op een ander e-mailadres krijgt, verzoeken we een mailtje te sturen aan ondergetekende, tiemen.vanderworp@gmail.com.

Het bestuur heeft besloten, dat de digitale verzending een jaar als proef zal plaatsvinden. Als de werkwijze niet bevalt, komt de papieren editie terug. Vooralsnog bedanken we **Bart Rahder**, onze eigen postbode, die zo trouw de Cameraad bezorgde bij de leden die verhinderd waren naar de clubavond te komen en die binnen zijn fiets-actieradius wonen. Bart, alle waardering en hartelijke dank voor het werk dat je hebt gedaan voor de Cameraad!

En voor **Piet Cleij** komt er een einde aan zijn maandelijkse ritten door weer en wind naar de copyshop aan de Blauwkapelseweg in Utrecht, waar de Cameraad jarenlang vermenigvuldigd is. En aan het maandelijks inplakken van 70 foto’s door Piet, echt handwerk. Piet, hartelijk dank voor de bijdragen die je aan de FCB hebt geleverd!

De leden wensen we veel lees- en kijkplezier toe.

Tiemen

Foto's van de maand

• Rooster voor het seizoen 2010-2011:

oktober	<i>Edsard</i>	maart	
november	<i>Arnold</i>	april	
december		mei	
januari		juni	
februari			

Het is nog een akelig leeg rooster. Dus.... Aanmelden graag via tiemen.vanderworp@gmail.com. De foto's moeten worden ingeleverd in .jpg, in de oorspronkelijke kwaliteit, dus niet 'verkleind', samen met de begeleidende tekst en de technische gegevens, in Word. Het afdrukken van de foto's wordt verzorgd door Foto Brouwer. De foto wordt op het formaat ca. 30 x ca. 45 cm naar beste kunnen afgedrukt zoals hij is aangeleverd; wijzigingen vinden alleen plaats na overleg met en toestemming van de maker. Nadat de foto kort besproken is bij de toelichting op de Cameraad gaat de grote afdruk naar de maker.

Tiemen

Foto's in de digitale Cameraad

De digitale verspreiding van de Cameraad biedt meer mogelijkheden foto's van leden toe te voegen, bijvoorbeeld bij verslagen van clubavonden. Daarom zullen we in dit clubseizoen bij wijze van proef enkele leden verzoeken een op het bord besproken foto digitaal aan te leveren om te dienen als illustratie bij het verslag van de betreffende clubavond. We hopen op ieders medewerking

Tiemen

Wereldwinkel De Bilt

Hessenhof 9
030 - 234 24 72

Openingstijden:

dinsdag t/m donderdag: 10.00 - 18.00 uur
vrijdag: 10.00 - 21.00 uur
zaterdag: 10.00 - 17.00 uur

Dat waren nog eens tijden.....

Uit de Cameraad van januari 1996

4.

DE CAMERAAD

Januari 1996

Bestuurscorner.

Nadat in maart van dit jaar het beladen onderwerp voor het eerst ter sprake kwam en Robert in november hier nog eens aan herinnerde, verscheen op de agenda van de bestuursvergadering in december onder punt 3: de regel "Stand van zaken smoelenboek".

Onder deze studentikose benaming denkt het bestuur aan het opstellen van een "geïllustreerde ledenlijst". De bedoeling is op deze lijst per lid behalve naam en adres, ook enige informatie op te nemen betreffende de functie in de club, zoals bijvoorbeeld: voorzitter, lid macro-groep, hoofdredactrice "De Cameraad", duvelstoejager (= interim secretaris), etc. etc. Door de lijst nog aan te vullen met een goed gelijkend portretje van elk lid, meent het bestuur de onderlinge herkenbaarheid van de leden te kunnen verbeteren waardoor het contact tussen de leden eenvoudiger wordt. Dit alles indachtig onze doelstelling "Sociaal contact via de fotografie".

Aan Robert viel de eer te beurt een concept te mogen maken om de bovenstaande verheven gedachte van het bestuur, een meer concrete vorm te geven.

Het bestuur wenst u in dit nieuwe jaar veel geluk en voorspoed voor u en uw familie, fotografische hoogstandjes voor u in het bijzonder en een prettige atmosfeer tijdens de clubavonden waarbij de rokers onder ons dit alleen doen tijdens de pauze en buiten de "Statenkamer".

Joop.

555-CORRER02

De FCB in het nieuws

De Vierklank – 26 mei 2010

Fotoclub Bilthoven en Omstreken 5 juni 30 jaar Grote Jubileumexpositie in gemeentehuis Jachtlust

door Kees Pijpers

Vierklank - 26-5-2010

We praten over het verleden en heden van de wijd en zijd bekende fotoclub thuis bij erevoorzitter Han Baartmans uit Maartensdijk en de huidige voorzitter, voormalig huisarts Edsard Hoogenraad uit Hollandsche Rading.

'Het idee om een club voor amateurfotografen op te richten', vertelt Han Baartmans, 'kwam bij ons op in De Werkschuit aan de Frans Halslaan in Bilthoven. Ik volgde daar in 1979 een fotocursus in een cursusruimte/doka. Toen kwam er een ledenstop en samen we dat najaar het besluit om zelf een club op te richten. Het eerste gesprek daarover ging tussen mij en Wout van de Weg. Zo is het begonnen.' Daarna zijn ze aan het werk gegaan, hebben steun gezocht en zich laten informeren. Ze hebben contacten gelegd, een zaal gezocht, plannen gemaakt voor exposities, lezingen en fotosafari's. Ondanks dat de fotowinkeliers vertelden dat het nooit zou lukken, hebben ze doorgezet.

Iedereen welkom

Op 5 juni 1980 werd de club opgericht. Intussen zijn er nu 60 leden die uit een zeer wijde omgeving komen. Er is een eigen clubblad De Cameraad. Elk jaar is er een expositie in de traverse van het gemeentehuis in De Bilt. Han Baartmans is 30 jaar lang hestuaarslid geweest, onlangs afgetreden als voorzitter en is nu erevoorzitter. Edsard Hoogenraad is zijn opvolger als voorzitter en vertelt: 'Er zijn veel andere instellingen, maar wij werken niet in het wilde weg. Of je nu goed of slecht fotograaf bent of

V.l.n.r. Edsard Hoogenraad en Han Baartmans. Hun uitgangspunt is fotografie.

ongeoefend, iedereen is welkom. Er is geen ledenstop en geen ballottage. We hebben namelijk geen competitie en daardoor is er onderling een grote binding. Dat is uniek.'

Trots

'Het gaat bij ons om de verbetering van de kwaliteit. We hebben contact via internet. We hebben werkgroepjes op verschillende onderwerpen. We maken documentaires, impressies en nog veel meer. Uitgangspunt is: foto-

grafie in al haar aspecten, inclusief activiteiten als lezingen, fotosafari's en exposities. Door over fotografie van eigen werk en dat van anderen te praten is er onderling een goed contact. En dat is het belangrijkste.' Voor ieder die de werken zelf wil zien is er van 4 juni -17 augustus in de traverse van het gemeentehuis Jachtlust de Grote Jubileum Expositie. Dan bestaan ze 30 jaar en aan beide heren kun je het duidelijk zien: daar zijn ze trots op.

Edsard en Han verzorgen de PR voor het 6° lustrum van de FCB.

Tiemen

Foto van de maand september 2010

Beweging

Deze keer een foto die ik in Amsterdam Centraal heb geschoten. Ik was met een aantal fotovrienden (X6Photo) op een photoshoot in Amsterdam. Op bepaalde plaatsen op het perron gaat een trap vanaf het perron naar de daaronder gelegen tunnel. De ontmoeting van trapopgang en tunnel levert om een aantal redenen een boeiend beeld op.

Ten eerste heb je de verschillende kleuren licht. Uit de tunnel komt een gelig licht tevoorschijn, van boven komt een menging van kunst- en daglicht binnen. Die kleuren licht ontmoeten elkaar in de trapopgang.

Verder zie je een rode leuning en blauwe borden met daarop witte tekst en groene pictogrammen. Die kleuren, gecombineerd met de eerder genoemde verschillende kleuren licht, leveren een boeiend beeld op.

Tot slot zie je mensen langs twee assen, die haaks op elkaar staan, zich voortbewegen. Er gaan mensen de trap op en af. Haaks daarop bewegen mensen in de tunnel. Door een wat langere sluitertijd te kiezen, kun je deze bewegingen proberen in beeld te brengen. Dit is voor de beweging in de tunnel gelukt, voor de beweging op de trap was de sluitertijd toch nog te kort.

Voor deze opname heb ik op mijn Nikon F100 een 50 mm MF objectiefje van Nikon gebruikt. Dit had ik kort daarvoor voor het lieve bedrag van € 5,95 bij de Kringloopwinkel gekocht. Best wel een lekker objectiefje.

Fred Oosterhuis

Gegevens:

Camera : Nikon F100

Objectief : Nikkor f:2.0/50 mm MF.

Film : Fuji Superia 200

Scanner : Nikon Coolscan IV ED

Foto van de maand

30 jaar FCB – 1980 - 2010

Lustrumviering

Op 5 juni 2010 bestaat de FCB 30 jaar. Een feestje waard. De lustrumcommissie, bestaande uit Yvon, Nathalie, Jos en Jan-Theo, heeft ons een mooi programma voor een feestdag voorgeschoteld (6 juni) en de expocommissie heeft het voor elkaar gekregen dat we van 4 juni tot 18 augustus mogen exposeren in de meanderende gang tussen de twee delen van gemeentehuis Jagtlust. De redactie van de Cameraad verzorgde op 7 juni een Cameraad in kleur, met een fotobijlage heet-van-de-printer, van zowel de expo-opening als de feestdag.

De feestelijkheden nemen een aanvang op **4 juni**, als de lustrumexpo op feestelijke wijze wordt geopend. Na een inspirerende toespraak door onze voorzitter Edsard – uiteraard met een korte terugblik op de historie van de FCB - spreekt wethouder Herman Mittendorff ons namens de Gemeente De Bilt op onderhoudende wijze toe. In zijn toespraak onderstreept hij het belang van organisaties als de FCB voor het culturele leven in de gemeente. Hij heeft de foto's al even bekeken en noemt een paar van zijn favorieten. Een goede smaak heeft-ie! Nadat Edsard het eerste exemplaar van de jubileum-Cameraad (in kleur) aan de wethouder heeft overhandigd, baant de heer Mittendorff zich een weg door de afgesloten toegang naar de exporuimte. In

informele sfeer maakt hij daarna, samen met de aanwezige belangstellenden, een rondgang langs de geëxposeerde foto's. De expocommissie heeft weer, met hulp van enkele andere leden, een mooi stukje werk geleverd: het fotowerk hangt er werkelijk prachtig bij. We sluiten de opening af met een Informeel samenzijn, onder het genot van een hapje en een drankje.

Op **6 juni** verzamelen we ons in 'Makeblijde', centrum voor tuinarchitectuur in Houten, voor een educatieve, maar vooral ook gezellige dag, met ruimte voor het maken van foto's. Na de ontvangst met koffie en taart gaan we aan de slag. Er zijn twee nogal van elkaar verschillende, maar beide boeiende, workshops. In de ene verzorgt *drs. Cecilia Kocsis* van *Ziris* (een kunsteducatieve instelling, gespecialiseerd in fotografie) een interactieve lezing over *iconologie*. Dat is, kort gezegd, een bredere benadering dan iconografie wat betreft het analyseren van de betekenis in de beeldende kunsten. Hier wordt rekening gehouden met de traditie van picturale motieven en de daarbij behorende historische, culturele of sociale betekenis. We spreken dan ook wel over *betekenisleer*.

Vormen in de fotografie kunnen steeds, zelfs als ze geheel zuiver of elementair zijn, gezien worden als symbool voor iets anders. De inhoud laat de afbeelding, het motief van de foto zien. De mogelijke motieven (een gesneuvelde soldaat, een portret, een verliefd paar) fungeren als dragers van alle, ook immateriële, betekenissen als liefde, dood, eenzaamheid, vergankelijkheid.

Aan de hand van voorbeelden laat Cecilia ons steeds de vier betekenislagen (volgens het systeem van Erwin Panofsky) in een beeld ontdekken:

1. Het herkennen van de pure vorm (wolk, plant, auto)
2. Het herkennen van toegekende betekenissen (kerststal, sprookjes)
3. Het herkennen van symbolen (duif = vrede, roos = liefde)
4. Het zien van de intrinsieke, wezenlijke betekenislaag, het herkennen van de totale betekenis van een afbeelding.

Zo kun je een 17^e eeuws schilderij alleen 'lezen' als je kennis hebt van de moraal in die tijd. Om te leren beoordelen is het noodzakelijk dat je je afvraagt wat de oorsprong is van het idee, het gevoel, dat je bij een afbeelding krijgt. Een visuele analyse gaat dus verder dan louter afgaan op intuïtie. We kijken met plezier op deze workshop terug!

De tweede workshop wordt verzorgd door *Rob Sieben* uit Alkmaar. Het gaat daarin over allerlei **praktische en creatieve opties van Photoshop**. Op droge en sappige wijze tegelijk vertelt hij wat je zoal kunt uitspoken met het programma. Het blijft niet bij praten; aldoende laat hij zien hoe je ongewenste figuren uit de foto van een drukbezocht plein kunt laten verdwijnen. De Russische KGB had er een voorbeeld aan kunnen nemen... Kort

gezegd: je maakt met tussenpozen een aantal foto's van dat plein. De foto's stapel je in PS in lagen; PS brengt automatisch overeenkomende beeldelementen in lijn met elkaar. Per laag poets je weg wat je onwelgevallig is, net zo vaak totdat de beeldinhoud is zoals je die hebben wilt. Een kind kan de was doen. Volgens Rob dan. Zo kun je ook een saaie koe van levendige graffiti voorzien, een lantaarnpaal die voor een mooie foto in de weg staat, stapsgewijs

laten verdwijnen en speelkaarten laten zweven etc.

Waar Rob het meeste plezier aan beleeft is echter het 'realistisch tekenen' in PS: het vanuit het niets een – in zijn geval volledig realistisch – beeld opbouwen met gebruikmaking van vormen, kleuren en effecten die PS biedt. Verbluffende voorbeelden verschijnen er op het scherm. Een ballpoint, die je zo denkt te kunnen pakken. Of een ingewikkeld rekuutje (zie afbeelding); dat het geen foto is bewees het commentaar van een aandachtige beschouwer: het cijfer 2 ontbreekt in de horizontale reeksen...

Tot slot creëert hij voor ons ter plaatse een ontbijtbordje, met een beschuit daarop. Boter en hagelslag ontbreken niet. Een indrukwekkend resultaat. Wie nog meer werk van Rob wil zien hoeft alleen zijn naam maar even te googelen om nog een uurtje verder te kunnen genieten.

Na de workshops is er tijd om zelf de camera te hanteren en ieder zoekt wat er op het terrein van *Makeblijde* fotografisch van zijn gading is. Het apéritief is volgens bedoeling de opmaat naar het diner: een mooi buffet met lekkere happen. Ook hier weer: elck wat wils.

Het toetje is nog niet het slot van de dag: in ons midden blijkt zich *Meester Garibaldi* te bevinden. Voorheen vertoonde hij als huisarts Martin Smitt zijn kunsten in de spreekkamer van een praktijk in Westbroek, maar nu gaat hij helemaal los in een mengeling van een echte goochelaar en Tommy Cooper. Meester Garibaldi neemt ons mee op zijn reizen door zich razendsnel steeds van andere hoofddekfels te voorzien. Hij laat het onmogelijke gebeuren en verbaast ons...

Als we hem met een warm applaus hebben bedankt, richt Edsard het woord tot de lustrumcommissie. Hij vermoedt dat we allen terugkijken op een mooie dag: we hebben wat geleerd, genoten van fotografie, sociale contacten kunnen opbouwen en onderhouden en we hebben ook nog lekker gegeten op een uitstekende locatie. En ook over het weer hadden we niet te mopperen. Edsard bedankt Nathalie, Yvon, Jan-Theo en Jos voor de vlekkeloze organisatie van deze meer dan geslaagde lustrumviering. Tiemen neemt de honneurs waar voor Jos die op vakantie is. Niet alleen waarderende woorden vallen de lustrumcommissie ten deel, ook een dikverdiend applaus en een fles wijn mogen ze in ontvangst nemen. (Ja, Jos heeft die fles inmiddels ontvangen..)

Tiemen

Een inspirerend slot

De laatste clubavond in het seizoen 2009-2010.

Op 7 juni hebben we onze laatste clubavond van het seizoen. De traditie getrouw staat eigen werk centraal. Rob H. leidt ons op charmante wijze langs het fotowerk en door de avond. Helaas zijn mijn aantekeningen bij een opruimactie wat in het ongereede geraakt. Het is dus niet uitgesloten, dat ik er wat een enkel lid betreft naast zit wat de naam of de foto aangaat. Bij voorbaat excuses daarvoor!

In steekwoorden:

- **Edsard** wordt als eerste geknipt: kleur, landschap, kale troosteloze bollenvelden, doodgespoten. Nauwelijks voor te stellen dat daar nog iets bloeiends uit voortkomt. Een statement, lijkt het wel.
- **Kees A. (1)**: mooi blauw is niet lelijk. Landschap, water, bergen in de achtergrond. Boompje links in de voorgrond. Een *loch* in Schotland. Kees: het was zo! Scheelt ons een tocht daar naar toe.
- **Kees A. (2)**: haveninstallatie bij laat tegenlicht. Rood en geel zijn dus de dominante kleuren. Het licht zorgt voor een sfeervolle foto.
- **Rinus** heeft voor ons een actueel panorama in petto, ballonnen met '30' erop langs de oprit naar 'Makeblijde', waar we ons jubileum vierden. Die '30' is wat gemanipuleerd, want op de kop gezet. Want anders....
- **Helen** zorgt voor bomenpartijen bij water. Fris groen (een ander: 'hard groen'), weerspiegeling, zachte tinten tegenover 'harde bomen'. 'Je kijkt de foto in', roept iemand. Met discussie over stijlen en persoonlijke voorkeuren.
- **Arnold**: landschap, water, wolken, geknotte wilg rechts in de voorgrond. 'Ik had meer van de boom willen zien'. 'Liever geen boom dan deze'. 't Ging Arnold om de typisch Hollandse elementen, daar bij de Reeuwijkse Plassen.
- **Han**, in - als altijd mooi - zwart-wit-grijs, op barietpapier: een omgevallen boom, hangend boven het water. Dat was het onderwerp. 2 diagonalen, centraal en onder in beeld. Remko voelt zich juist aangetrokken door de achtergrond.
- **Kees v.d.L.** gluurde bij de bureu. Een muziekgezelschap, ½ seconde belicht, veel onscherpte. Het ging Kees om de tubaspeler, die is scherp. Een bonte foto met veel afwisseling in scherp en onscherp.
- **Evert**. Dacht aan bankzaken, de Giro om precies te zijn. O nee, wielrenners dus, in Nederland. De met de beweging meegetrokken camera zorgt voor aangename scherpte/onscherpte en de suggestie van snelheid, beweging.

- **Elly** fotografeerde op verzoek. Een stilleven van een hobo met attributen (rieten, waterpotje, kist en bril). Het ging haar om de stofuitdrukking, o.a. in de zachtblauwe bekleding in de kist. Bij daglicht gemaakt. Opdrachtgever tevreden.
- **Simon** laat een afdruk van een dia zien: weerspiegeling van bomen en lucht in vrijwel rimpelloos water. Hij was bezig met knotten. Prachtige kleurencombinaties met een idem perspectief. Vakwerk dus.
- **Piet van T.(1)** laat de kleuren knallen: een meisje met geheven handen bij een Trabantje. Rode rok, groen autootje, motorkap open. In Arnhem, bij een feest van *living statues*. Een mooi uitsmijter richting pauze. Han heeft bij de uitbater van het Dorpshuis een hapje en een feestelijk drankje weten te bietsen voor tijdens de pauze: 30 jaar FCB is tenslotte niet niets.

De tweede ronde dan maar.

- **Sijt** tovert ons een wolkenlucht boven een landschap voor. Gele heuvels, donkergroene bomen/struiken. Of gaat het over de Kleine Hiawatha die rooksignalen afgeeft in de zandafgraving in Drenthe? Royaal printformaat!
- **Guus** is op Kreta. Hij ziet een kind (een 'zigeunerkind?') op de grond zitten dat pakjes zakdoeken verkoopt. Het gaat Guus om de blik, de houding, de vragende hand en niet om de variant op 'zakdoekje leggen'.
- **Piet van T. (2)** heeft oog voor twee modellen tijdens het festival 'Summer Darkness'. *Gothics* die er allemaal origineel willen uitzien en die je dus op grote afstand herkent. Laag standpunt, rode lippen; fraai formaat afdruk.
- **Joop** neemt ons mee naar een bergachtig landschap: rotsen, water, wolkenlucht. Bijzonder, want: de oorspong van de Rijn, op 2450 m hoogte. Explicatie door Joop. Een moeilijk bereikbare plek, Joop was er en wij zagen één van de bronnen van onze delta.
- **Ton B. (1)**: veelkleurig water, reflectie van bomen er in. Gaat niet om wat het is, maar hoe het eruit ziet: blauw en roestbruin, in Yellowstone. Mensen zijn weggesloopt.
- **Ton B. (2)** is aan zee. Strand dus. Lage zon, iemand die in zee plonst. Een rij parasols. De houding van de zwemmer zorgt voor een zekere congruentie met de vorm van de parasols. Keihard tegenlicht, dat wel.
- **Irene** ziet wielrenners die een rotonde opkomen. Mooie actiefoto, eigen afdruk op ca. A3-formaat. Het beeld levert discussie op over de plaats van het verkeersbord en die lantaarnpaal. Wegshoppen in het vervolg? Irene beslist.

- **Wilma (1)** is ook actueel: vers van de printer een foto die ze maakte in *Makeblijde*. Er staat een spiegel in de tuin, die ze gebruikt om het beeld naar haar zin te krijgen. Met keren en draaien. De spiegel was gelukkig schoon.
- **Ingrid** fotografeerde een blad van een plant van onderen, waardoor dat blad deels transparant wordt. De lucht is mooi lichtblauw. Enige discussie: moet de foto niet op z'n kop? Nee, het is een bewuste keuze van Ingrid.
- **Wilma (2)** neemt de uitsmijter van de avond voor haar rekening: een foto van een collega. Een Epson printer met jampotjes met inkt eraan. Maar wat mijn aantekeningen hiermee bedoelen is me na ruim 8 weken een volslagen raadsel geworden.....

Rob H. sluit de avond. Hij verdient onze lof en waardering voor zijn presentatie. En het applaus.

Als Edsard ons een goede vakantie heeft gewenst breekt een FCB-loos tijdperk aan. En als je dit leest is dat alweer voorbij.

Tiemen

Verslag safari naar Giethoorn en Blokzijl

Van zon – via druppels – naar stortbuien

Op 29 augustus jl. vond de 2^e fotosafari van dit jaar plaats.

Bestemming ... Giethoorn en Blokzijl.

Wat een mooie stralende dag had moeten worden, begon op station Bilthoven helaas al met regen. Maar niet getreurd, vol goede moed op pad.

De reis naar Giethoorn verliep droog, maar eenmaal daar aangekomen begon het weer te regenen. Eerst koffie met appeltaart en toen de vaartocht naar het oude centrum van Giethoorn.

Gelukkig hadden we een boot met een dak erboven, maar op de terugweg vanuit het centrum van Giethoorn moesten de ramen gedeeltelijk gesloten worden omdat de wind wel heel straf werd en de regen naar binnen sloeg.

Van daaruit op weg naar Blokzijl waar de lunch klaar stond in het grandcafé / restaurant Prins Mauritshuis.

Hierna 1½ uur tijd om te fotograferen en toen begon het pas echt te stortregenen! En wat het ergste was, haast geen plaats om de schuilen.

Nat en koud terug naar het restaurant voor het diner, dat wederom perfect door de eigenaar was geregeld.

Kortom, een dag met een héééleboel gaatjes, maar het was gezellig.

Wilma

Ziris Kunsteducatie / Fotografie

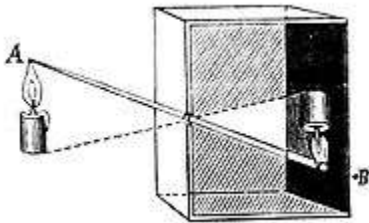
Deze organisatie – waar we bij ons 30-jarig jubileum kennis mee hebben gemaakt - organiseert een cursus *Portretkunst & fotografie* en een cursus *Fotografie en de relatie met beeldende kunst*.

Interesse? Surf dan naar http://www.ziris.nl/index.php?page=cursus_volwassenen en zie wat de cursussen inhouden en wat de prijzen zijn.

De digitale Camera Obscura

Type: CANON 5D Mark CO

In het digitale geweld rond nieuwe camera's mag een artikel over de nieuwe digitale Pinhole Camera CANON 5D MARK CO (Camera Obscura) niet ontbreken. Het basisprincipe van de fotografie! Fotograferen zonder lens! Ik heb

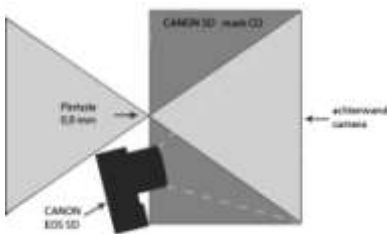
er Wikipedia maar eens op nageslagen en daar is te vinden :

*Een **camera obscura** is Latijn voor donkere kamer en is een verduisterde ruimte waarbij in één van de wanden een klein gaatje is aangebracht. Het hierdoor invallende licht werpt een afbeelding van de buitenwereld op de tegenoverliggende wand. Net zoals bij afbeelding door een lens het geval zou zijn,*

wordt die buitenwereld op zijn kop afgebeeld. Als de achterwand van de camera obscura doorzichtig wordt gemaakt (bijvoorbeeld met matglas) is de afbeelding van buitenaf te zien. Een bijzonder aspect van de camera obscura is dat de opnamen een oneindige scherpte hebben. (als je tenminste over scherpte wilt spreken. RP). Voordat dat de lichtgevoelige plaat was ontdekt (rond 1800) was de camera obscura een kermisattractie. Men kon immers de wereld buiten ongezien bespieden. Met spiegels werd er voor gezorgd dat de afbeelding weer rechtop kwam te staan. Kunstschilders gebruikten de camera obscura als hulpmiddel om de werkelijkheid nauwkeurig over te kunnen nemen op hun doek. In de Victoriaanse tijd werden er camera's obscura gebouwd ter grootte van een huis, waarin men tegen betaling een blik kon komen werpen op de omgeving. In Grahamstad in de Oostkaap-provincie van Zuid-Afrika is dat nog steeds mogelijk, alsook in Cadiz in Spanje. Deze laatste is in een oude toren ondergebracht.

Gebaseerd op dit principe worden heden ten dage (steeds meer?) pinhole camera's gebruikt om foto's mee te maken. Pinhole camera's zijn - even voor de duidelijkheid - gaatjescamera's die van allerlei busjes en doosjes met een gaatje erin gemaakt kunnen worden. Achter het gaatje wordt dan een lichtgevoelig materiaal aangebracht, zoals film of gewoon een stukje fotopapier, dat dan via het gaatje belicht wordt. Er zijn trouwens de mooiste van mahoniehouten camera's voor 4x5" vlakfilm, gewoon 120 film of kleinbeeld te koop.

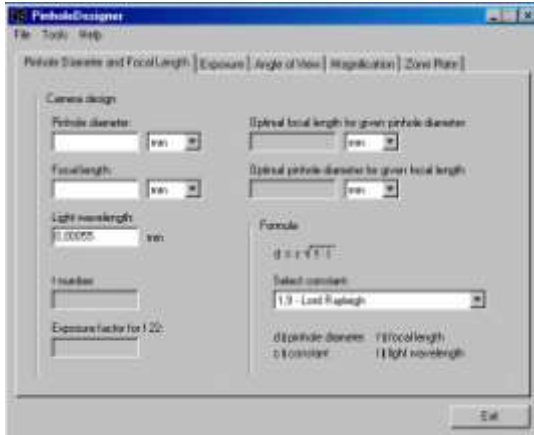
De camera van de toekomst is echter de makkelijk zelf te bouwen **Digitale Camera Obscura**. Alle benodigde materialen zijn wel bij iedereen aanwezig, dus dat kan het probleem niet zijn. In mijn geval liep ik toevallig tegen een doos aan die als body voor de camera kon dienen. Maar voordat met de bouw begonnen kan worden eerst wat theorie en rekenwerk. Als licht door een klein gaatje op een wit vlak valt wordt op dat vlak een projectie van het beeld zichtbaar. Van dat vlak gaan we nu een opname met onze digitale camera maken. En dat is onze nieuwe digitale Canon 5D Mark CO. Wat natuurlijk staat voor de beschikbare camera en Mark CO = uitvoering Camera Obscura. Het principe van de camera:

Wat hebben we nodig?

Allereerst is het natuurlijk fijn als je een **(macro)lens** hebt die op korte afstand een scherp beeld kan maken. Des te groter die afstand des te groter de camera wordt met alle gevolgen van dien (tele-effect, geringe openingshoek, onhandig ding etc.).

Een doos. In mijn geval één van 38 x 38 x 38 cm. **Een pinhole.** Ofwel een gaatje in een zo dun mogelijk stukje messing of

dik zilverpapier. De grootte van dat gaatje is afhankelijk van een aantal zaken zoals de ‘brandpuntsafstand’ ofwel de afstand van het gaatje tot de achterwand van de doos en de frequentie van het invallende licht. Er bestaan verschillende formules om dat allemaal nauwkeurig te berekenen. Ik gebruik altijd de formules in het programmaatje *Pinhole Designer*. Dat programma kan je gratis downloaden op : www.pinhole.cz.

In mijn geval betekende dit bij een afstand van 38 cm een gaatje van 0,869 mm. Een behoorlijk gat dus wat bijna gemakkelijk te boren is. Het eenvoudigst is, na het gevraagd te hebben aan Rob Moget, een naald te zoeken met die diameter en daar een gaatje mee te prikken. Uit het genoemde programma komen de rest van de technische specificaties van de camera en omdat ik alleen maar een pinhole

van 0,9 mm had liggen, wijken die allemaal wat af van het optimale, maar dat maakt niet zo veel uit. Hier volgen de specificaties:

Pinhole:	0,9 mm
Optimale brandpuntsafstand:	408 mm
Diafragma:	422 (dit is geen tikfout)

Binnen in de doos, die helemaal zwart geschilderd moet worden om reflecties te voorkomen, wordt een wit papier geplakt. Ik heb daarvoor passe-partoutkarton van 20x30 cm genomen. De openingshoek van mijn camera is daardoor zo'n 50 graden geworden. Niet extreem groothoekig, dus de volgende doos moet kleiner worden of het achtergrondpapier moet meer naar voren geplaatst worden. Naast de pinhole maak je een gat waardoor de digitale camera naar binnen wordt gestoken; zo kun je een foto van die achterwand nemen. Gezien het grote diafragma is de belichtingstijd, die ook nog eens afhangt van het diafragma van de beschikbare lens, behoorlijk. Ik kwam in ieder geval op zo'n 30 sec bij behoorlijk zonlicht dat die dag beschikbaar was. Hieronder het eindresultaat met daarnaast de eerste onbewerkte foto's. Nu nog even onthoeken!

De Canon 5D mark CO

De eerste ongecorrigeerde opnames

Er staat nog een aantal verbeteringen of accessoires op de ontwikkelplank, zoals een verplaatsbare achterwand, een cassette voor 4"x 5" vlakfilm en een cassette voor 20 x 30 cm fotopapier. Die cassettes moeten dan wel film of papier binnen in de camera kunnen wisselen. De camera wordt dan een echte mobiele doka. Een mobiele camera obscura, maar daarover later misschien meer.

Remko de Graaff

Een koopje, met koffie

Exclusief voor Canon-bezitters!

Te koop aangeboden voor slechts € 70

Op internet: Een koopje voor de echte Canon-liefhebbers: een Canon EF 24-105 voor slechts € 70,-. Je kunt er zelfs koffie uit drinken, zoals het plaatje op de verpakking in de achtergrond verraad. En het is nog lang geen 1 april.

Tiemen

Tip van Remko: vurige taferelen

Vurige taferelen bij de Vuurlinie op het fort Werk aan de Korte Uitweg

Een forttenmaand-project van de *Stichting Werk aan de Korte Uitweg* in samenwerking met Dance Project Delft, met financiële steun van het Projectbureau Nieuwe Hollandse Waterlinie.

De *Vuurvrouw* verwelkomt de bezoeker van het fort op vurige wijze en betreft deze bezoeker in een Waterlinieverhaal door woord, gebaar en beweging, voor jong en oud een bijzonder en zeer aantrekkelijk schouwspel.

Er is gelegenheid de *Vuurvrouw* op een fotogenieke plek bijvoorbeeld in de bomvrije kazerne van het fort of op het uitkijkpunt op de fortwal bij de vuurlinie (Gedekte Gemeenschapsweg) te fotograferen.

De *Vuurvrouw* is aanwezig op alle zondagmiddagen van de forttenmaand: 19 en 26 september 2010 van 12.00 tot 17.00 uur . Om 12.30, 13.30, 14.30, 15.30 en 16.30 uur zal de *Vuurvrouw* bezoekers van het fort meenemen op haar rondgang over het fortterrein

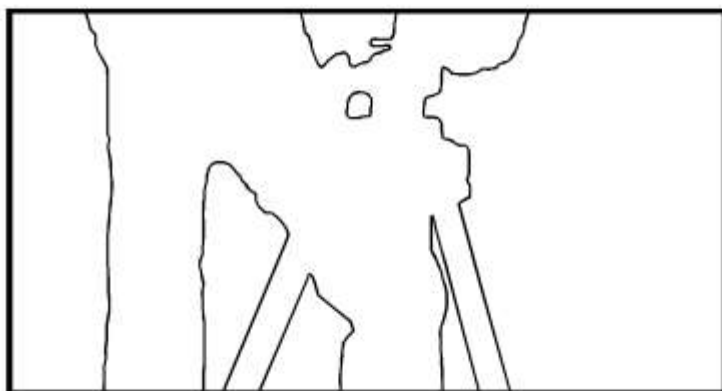
Op 26 september van 12.00 tot 17.00 uur zal de *Vuurvrouw* beschikbaar zijn voor fotoshoots in het kader van een Fotografie workshop van 9.00 uur tot 17.00 gegeven op het fort door Atelier Beeldmakers te Schalkwijk.

Meer informatie hierover bij Willy Kruijssen, e-mail: beeldmakers@planet.nl

De toegang voor een bezoek aan het fort is gratis , fortbezoek het liefst per fiets of te voet wegens de beperkte parkeermogelijkheden bij het fort.

Adres : Lange Uitweg 42a , Tull en 't Waal, gemeente Houten.
De Stichting Werk aan de Korte Uitweg zal een vrijwillige bijdrage voor de aanwezigheid van de *Vuurvrouw* op het fort zeer waarderen.
(info@somethingextra.nl)

hessenweg 153 - DE BILT
telefoon ... 030 221 12 95

011001000010101010001110101100001010101010001101100100
001010101000111010110000101010101000110110010000101010
100011101011000010101010100011011001000010101010001110
101100001010101010001101100100001010101000111010110000
101010101000110110010000101010100011101011000010101010
100011011001000010101010001110101100001010101010001101
1001000010101010001110101100001010101000110110010000
1010101000111010110000101010100011011001000010101010
001110101100001010101010001101100100001010101000111010
110000101010101000110110010000101010100011101011000010
101010100011011001000010101010001110101100001010101010
001101100100001010101000111010110000101010101000110110
0100001010101000111010110000101010100011011001000010
101010001110101100001010101010001101100100001010101000
1110101100001010101000110110010000101010100011101011
000010101010100011011001000010101010001110101100001010
101010001101100100001010101000111010110000101010101000
110110010000101010100011101011000010101010100011011001
0000101010100011101011000010101010001101100100001010
1010001110101100001010101000110110010000101010100011
101011000010101010100010010110010000101010100011101011
000010101010100011011001000010101010001110101100001010
1010100011011001000010101010001110101100001010101000
1101100100001010101000111010110000101010100011101011
000010101010100011011001000010101010001110101100001010
101010001101100100001010101000111010110000101010101000
11011001000010101010001110110010000101010100011101010
111010111010000110101010100010101010001010110101010100
01010110011101010101000101010101011101010101000101010